

Handläggare
Helena Nilsson
Telefon: 08-508 20 032

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Fullt informerade medborgare i kundvalssystemen, motion (2014:4) – svar till kommunstyrelsen

KS dnr 329-261-2014

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Ulrika Klemets
Ekonomichef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har fått ”Motion (2014:4) om fullt informerade medborgare i kundvalssystemen” för yttrande. Motionen innehåller förslag om att informationen på Jämför Service kompletteras med information om kollektivavtal, arbetsvillkor, utbildning och dylikt. Förvaltningens bedömning är att det är viktigt att informationen inte blir för omfattande, då det kan motverka syftet.

Utöver det innehåller motionen förslag som rör kraven vid upphandlingar, vilket förvaltningen anser hör samman med stadens upphandlingspolicy. Policyn är nyligen reviderad med tillägg bland annat om samhällsansvar, vilket öppnar för möjligheten att ställa vissa krav såsom föreslås i motionen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt svar på remissen ”Motion (2014:4) om fullt informerade medborgare i kundvalssystemen”. Motionen är skriven av Stefan Nilsson m.fl. (Mp). Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 23 maj 2014.

Ärendet

Motionen omfattar förslag om att informationen om utförarna på Jämför Service kompletteras med information om kollektivavtal, arbetsvillkor såsom andel timanställda respektive fast anställda, andel anställda med adekvat utbildning och om utföraren garanterar sina anställda fullt meddelarskydd samt vilket huvudsyftet är med utförarens verksamhet.

Utöver det föreslår motionärerna att endast utförare med kollektivavtalsliknande villkor ska kunna delta i upphandlingar av den av staden finansierade välfärden samt att alla utförare som staden anlitar ska ha som främsta motiv är att bedriva högkvalitativ verksamhet, inte att dela ut vinst.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningen i samråd med beställaravdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd informeras 2014-05-16 och rådet för funktionshinderfrågor 2014-05-19.

Förvaltningens synpunkter

De valfrihetssystem som succesivt har införts inom offentligt finansierad vård och omsorg har som motionärerna beskriver medfört att det för den enskilde medborgaren idag finns en mängd utförare att välja mellan. För att kunna göra ett aktivt val bland utförarna behöver medborgaren ha lättillgänglig, relevant och uppdaterad information. Det är också en rimlig konkurrensförutsättning för utförarna att likvärdig information om dem ges från staden.

Valfrihetssystemen har också medfört att de krav som ställs vid upphandlingarna blir avgörande för vilka möjliga utförare som kan förväntas lämna anbud samt vilken kvalitet som kan förväntas vid utförandet av tjänsterna. EU-krav på upphandlingar, det rådande rättsläget, stadens upphandlingspolicy med tillhörande tillämpningsanvisningar sätter ramarna för vilka krav som är möjliga att ställa.

Jämför Service

Jämför Service är stadens webbverktyg för att likvärdig information ska ges om utförarna. Medborgaren kan där söka och jämföra bland service från Stockholms stad i form av beskrivningar av verksamhetens innehåll, resultat i brukarundersökningar, kvalitetsredovisningar, adress- och kontaktuppgifter med mera, för att kunna välja den utförare som passar bäst.

Informationen är indelad i tolv olika verksamhetsområden, vart och ett med ett antal underområden. Inom till exempel äldreomsorg finns åtta olika underområden. De underområden som har flest antal utförare är hemtjänst/avlösning äldreomsorg (223), hemtjänst funktionsnedsättning (206), förskola (1047), familjedaghem (253), fritidshem (242) och grundskola (266). Innehållet i information varierar beroende på verksamhet.

Förvaltningens bedömning är att om informationen på Jämför Service ska utökas bör det vara för att hjälpa den medborgare som ska välja utförare inom ett område med ett stort antal utförare. Det kan finnas annan information inom olika verksamheter som kan komplettera dagens information på Jämför Service. Det är viktigt att informationen inte blir för omfattande, då det kan motverka syftet.

Upphandlingspolicy

Motionärernas förslag om att endast utförare med kollektivavtalsliknande villkor ska kunna delta i upphandlingar av den av staden finansierade välfärden samt att alla utförare som staden anlitar ska ha som främsta motiv är att bedriva högkvalitativ verksamhet (inte dela ut vinst) är något som förvaltningen bedömer hör samman med stadens upphandlingspolicy.

Nya upphandlingsdirektiv har beslutats av EU-parlamentet och ministerrådet, vilka ska implementeras i svensk lagstiftning senast 2016. De nya direktiven innehåller ökade möjligheter till att ställa sociala krav vid upphandling. Utgångspunkten är att det får ställas krav på miljöhänsyn och social hänsyn, såsom exempelvis kollektivavtal, vid upphandling så länge dessa är förenliga med de grundläggande EU-rättsliga principerna (Likabehandlingsprincipen, Icke-diskrimineringsprincipen, Transparensprincipen, Proportionalitetsprincipen samt Principen om ömsesidigt erkännande).

I stadens nyligen reviderade upphandlingspolicy har bland annat tillägg gjorts om krav på samhällsansvar vid upphandling. Stadsledningskontoret har i samband med revideringen uppdaterat tillämpningsanvisningarna till policyn. I tillämpningsanvisningarna definieras krav på samhällsansvar med: respekt för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, minimilöner och arbetsmiljö, social integration, antidiskriminering, att korruption motverkas, att underlätta för personer långt från arbetsmarknaden att komma i sysselsättning, meddelarfrihet m.m. Begreppet kan även omfatta etiska krav såsom skäliga löner och arbetsvillkor samt miljömässiga aspekter på verksamheten. Förvaltningen följer stadsledningskontorets

tillämpningsanvisningar vad gäller vilka krav som är möjliga att ställa vid upphandlingar.

Bilaga

1. Motion från Stefan Nilsson m.fl. (MP)